

***Wojewódzki Inspektorat
Weterynarii w Lublinie***

**Produkcja i sprzedaż żywności pochodzenia
zwierzęcego przez rolników i niewielkich
wytwórców na rynek lokalny, w świetle
obowiązujących regulacji prawnych**

Prawo żywnościowe

Produkcja, w tym przetwarzanie, a także obrót żywnością co do zasady podlega harmonizacji na poziomie UE.

Prawo żywnościowe

W celu zapewnienia spójności przepisów dotyczących bezpieczeństwa żywności we wszystkich państwach członkowskich UE, co do zasady, na poziomie UE wydawane są rozporządzenia, które:

- **od momentu wejścia w życie stanowią część prawa krajowego państw członkowskich i są stosowane bezpośrednio, bez potrzeby transponowania do prawa krajowego;**
- **nie mogą być przez państwo członkowskie zmieniane ani uzupełniane;**
- **zastępują prawo krajowe.**
- **jeżeli w danej dziedzinie wydano rozporządzenie, państwa członkowskie tracą uprawnienia do stanowienia prawa w tym obszarze.**

Prawo żywnościowe - RHD

(WE) 178/2002 → (WE) 852/2004

(WE) 853/2004 → (WE) 2073/2005

Co do zasady przepisy rozporządzenia (WE) nr 853/2004 nie mają zastosowania do:

- zakładów prowadzących handel detaliczny, czyli produkcję i sprzedaż żywności konsumentom końcowym;
- przechowywania i transportu żywności z zakładów detalicznych do innych zakładów (za wyjątkiem szczególnych wymagań dotyczących temperatury i określonych w załączniku III do ww. rozporządzenia);
- zakładów prowadzących dostawę żywności pochodzenia zwierzęcego z zakładu detalicznego do innych zakładów detalicznych w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej uregulowanej w prawie krajowym.

Prawo Unii Europejskiej – Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady

- Rozporządzenie (WE) nr 178/2002, ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności;
- Rozporządzenie (WE) nr 852/2004 z dnia 29 kwietnia 2004r. w sprawie higieny środków spożywczych;
- Rozporządzenie (WE) nr 853/2004 z dnia 29 kwietnia 2004r. ustanawiające szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego;
- Rozporządzenie (WE) nr 882/2004 z dnia 29 kwietnia 2004r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt
- Rozporządzenie (WE) NR 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych
- Rozporządzenie dotyczące produktów ubocznych (WE) nr.1069/2009

Prawo Krajowe

- **Ustawa z dnia 16 grudnia 2005 o produktach pochodzenia zwierzęcego** (Dz.U. z 2014 r. poz. 1577 z późn.zm.)
- **Ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia** (Dz.U z 2015 r. poz. 594 z późn.zm.)
- **Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach** (Dz.U z 2013 r., poz. 21 z późn.zm.)
- **Ustawa z dnia 5 grudnia 2013 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi** (Dz. U. z 2013 r. poz.947 z późn.zm.)
- **Rozporządzenie w sprawie wymagań jakie powinien spełniać projekt technologiczny zakładu** , w którym ma być prowadzona działalność w zakresie produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego (Dz. U .poz. 434)
- **Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 września 2010 r. w sprawie produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego pochodzących z obszarów podlegającym ograniczeniom , nakazom i zakazom**

Prawo Krajowe – wyjątki

- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 czerwca 2007r. w sprawie **dostaw bezpośrednich środków spożywczych** (Dz. U. poz. 774);
- rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 września 2015r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do **sprzedaży bezpośredniej** (Dz. U. poz. 1703);
- rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 marca 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków uznania działalności **marginalnej, lokalnej i ograniczonej** (Dz. U. poz. 451).

Rolniczy handel detaliczny – prawo krajowe

Ustawa z dnia 16 listopada 2016r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia sprzedaży żywności przez rolników (Dz. U. poz. 1961)

Termin wejścia w życie: 1 stycznia 2017 r.

Celem ustawy było ułatwienie sprzedaży żywności przez rolników oraz stworzenie im lepszych możliwości rozwoju produkcji we własnych gospodarstwach jak również sprzedaży konsumentom finalnym żywności wyprodukowanej w całości lub w części z własnej uprawy, chowu lub hodowli poprzez uregulowanie kwestii prowadzenia rolniczego handlu detalicznego z punktu widzenia bezpieczeństwa żywności i spraw podatkowych.

Rolniczy handel detaliczny – rozporządzenia wykonawcze

— Ustawa z dn.16 listopada 2016 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia sprzedaży żywności przez rolników (Dz.U. poz. 1961)

- rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 grudnia 2016r. w sprawie **maksymalnej ilości żywności** zbywanej w ramach rolniczego handlu detalicznego oraz zakresu i sposobu jej dokumentowania (Dz. U. poz. 2159);
- rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 grudnia 2016r. w sprawie **rejestrów zakładów** produkujących produkty pochodzenia zwierzęcego lub wprowadzających na rynek te produkty oraz wykazów takich zakładów (Dz. U. poz. 2192) oraz
- rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 grudnia 2016r. w sprawie sposobu **ustalania weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego** (Dz. U. poz. 2161) – dla rolniczego handlu detalicznego produktami pochodzenia zwierzęcego i żywnością złożoną przewidziano symbol 35

- **06** województwo **09** powiat **35** zakres i rodzaj działalności **01** numer w rejestrze PLW

Przykład:
oznakowania produktu
Producent
Opis produktu

Weterynaryjny Numer
Identyfikacyjny

Rolniczy handel detaliczny

ustawa z dn.16 listopada 2016 r.

Zmiany w prawodawstwie :

zdefiniowanie pojęcia:

➤ *rolniczy handel detaliczny*

w rozumieniu art. 3 ust. 7 rozporządzenia (WE) nr 178/2002, polegający na zbywaniu konsumentowi finalnemu, o którym mowa w art. 3 ust. 18 ww. rozporządzenia nr 178/2002, żywności pochodzącej w całości lub części z własnej uprawy, hodowli lub chowu podmiotu działającego na rynku spożywczym

➤ *konsument finalny*

zgodnie z art. 3 pkt. 18 ww. rozporządzenia (WE) nr 178/2002 oznacza ostatecznego konsumenta środka spożywczego, który nie wykorzystuje żywności w ramach działalności przedsiębiorstwa spożywczego;

➤ **organy właściwe do sprawowania nadzoru nad RHD:**

- nadzór nad właściwą jakością zdrowotną (bezpieczeństwem) produktów pochodzenia zwierzęcego i żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego (żywności złożonej) – powierzony został **Inspekcji Weterynaryjnej**, a
- nadzór nad właściwą jakością zdrowotną (bezpieczeństwem) żywności pochodzenia niezwierzęcego – pozostał w kompetencjach organów **Państwowej Inspekcji Sanitarnej**;

Rolniczy Handel Detaliczny- zmiany

Ustawa o zmianie niektórych ustaw celu ułatwienia sprzedaży żywności przez rolników
(rozdz.10a.art 44a ustawy z dnia 16 listopada 2016 r)

- powierzenie organom **Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych** kompetencji do sprawowania nadzoru nad jakością handlową żywności znajdującej się w rolniczym handlu detalicznym;
- przyznanie ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, kompetencji do określania w drodze rozporządzeń:
 - **limitów** ograniczających rozmiar działalności prowadzonej przez jeden podmiot w ramach rolniczego handlu detalicznego,
 - **wymagań higienicznych** dla podmiotów prowadzących rolniczy handel detaliczny produktami pochodzenia zwierzęcego i żywnością złożoną, w ramach możliwych dostosowań tych wymagań do wymogów określonych w załączniku II do rozporządzenia (WE) nr 852/2004;
 - **wprowadzenie preferencji podatkowych** dla producentów rolnych prowadzących rolniczy handel detaliczny. W tym zakresie przyjęto jako kwotę zwolnienia z opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych przychodów z rolniczego handlu detalicznego do kwoty 20 000 zł rocznie.

Rolniczy handel detaliczny

Kryteria uznania działalności za rolniczy handel detaliczny:

- produkcja lub przetwarzanie żywności (np. surowce, produkty mięsne, produkty mleczne, produkty złożone, przetwory z owoców i warzyw, pieczywo) i jej przechowywanie w punkcie sprzedaży lub dostaw do konsumenta finalnego;
- zbywanie żywności wyłącznie na rzecz konsumenta finalnego ;
- zbywana żywność musi pochodzić w całości lub części (50 %) z własnej uprawy, hodowli lub chowu;
- zbywanie żywności odbywa się w ramach określonych limitów (określonych w rozporządzeniu MR i RW z dnia 16 grudnia 2016r w sprawie maksymalnej ilości żywności zbywanej w ramach rolniczego handlu detalicznego oraz zakresu i sposobu jej dokumentowania (Dz.U.poz.2159) ;
- ograniczony udział pośredników w zbywaniu żywności.

Produkcja i zbywanie żywności w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego –

Ustawa o zmianie niektórych ustaw celu ułatwienia sprzedaży żywności przez rolników

(rozdz.10a.art 44a ustawy z dnia 16 listopada 2016 r)

- Mogą być dokonywane w **ilościach** dostosowanych do potrzeb konsumentów
- Nie mogą stanowić **zagrożenia dla bezpieczeństwa żywności** i wpływać niekorzystnie na ochronę zdrowia publicznego
- Podlegają nadzorowi organów **IW i PIS**
- **Są dokumentowane** w sposób umożliwiający określenie ilości zbywanej żywności
- Nie mogą być dokonywane z udziałem **pośrednika** z wyjątkiem zbywania takiej żywności podczas wystaw , festynów , targów lub kiermaszy organizowanych w celu promocji żywności jeżeli pośrednik zbywa żywność :
 - Wyprodukowaną przez pośrednika w ramach RHD
 - Wyprodukowaną przez inny podmiot prowadzący RHD na obszarze powiatu, w którym pośrednik ten prowadzi produkcję żywności w ramach RHD lub na obszarze powiatu sąsiadującego z tym powiatem

Rolniczy handel detaliczny - wymogi prawne :

- przy prowadzeniu produkcji zbywaniu żywności w ramach działalności RHD należy spełnić przede wszystkim wymagania rozporządzenia (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie higieny środków spożywczych (Dz. Urz. L 139 z 30.04.2004 r.) oraz w przepisach wydanych w trybie tego rozporządzenia;
- zakaz wykorzystywania do produkcji mięsa zwierząt kopytnych pozyskanego z uboju dokonanego poza rzeźnią zatwierdzoną przez Powiatowego Lekarza Weterynarii (np. z uboju w celu produkcji mięsa na użytek własny);

Rolniczy handel detaliczny

(uproszczone wymagania higieniczne).

Przepisy rozporządzenia (WE) nr 852/2004 powinny być stosowane w sposób elastyczny biorąc pod uwagę zakres prowadzonej działalności, wielkość zakładu i jego specyfikę. Przepisy te przewidują między innymi, że w przypadku gdy produkcja prowadzona jest przy wykorzystaniu pomieszczeń używanych głównie jako prywatne domy mieszkalne (np. przy wykorzystaniu sprzętu i urządzeń gospodarstwa domowego w kuchni domowej), zamiast wymogów określonych w załączniku II w rozdziale I i II ww. rozporządzenia, obowiązują wymogi określone w jego załączniku II w rozdziale III -

Główną odpowiedzialność za bezpieczeństwo żywności ponosi przedsiębiorca

*sektora spożywczego i każde przedsiębiorstwo sektora spożywczego
w ramach produkcji i dystrybucji żywności powinno zapewnić, że*

bezpieczeństwo żywności pozostaje nienaruszone

*zgodnie z art. 14 i 17 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 z dnia 28 stycznia 2002r.
ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego*

Również dopuszcza **elastyczność** stosowania wymagań przepisów **w celu zapewnienia dalszego korzystania z tradycyjnych metod**, na każdym z etapów produkcji, przetwarzania lub dystrybucji żywności oraz w odniesieniu do wymagań strukturalnych dla zakładów.

**Elastyczność nie może zagrażać
bezpieczeństwu żywności !**

Rolniczy handel detaliczny – oznakowanie miejsca sprzedaży

rodz.10a art. 44a pkt 2 ustawy (Dz.U.poz.1961)

W miejscu zbywania żywności w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego umieszcza się w sposób czytelny i widoczny dla konsumenta napis :

„Rolniczy Handel Detaliczny”;

oraz dane obejmujące

- imię i nazwisko albo nazwę i siedzibę podmiotu prowadzącego rolniczy handel detaliczny;
- adres miejsca prowadzenia produkcji zbywanej żywności;
- weterynaryjny numer identyfikacyjny podmiotu prowadzącego rolniczy handel detaliczny – w przypadku żywności pochodzenia zwierzęcego i żywności złożonej;

minister właściwy do spraw rolnictwa (w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia) może wydać rozporządzenie określające szczegółowy sposób oznakowania miejsca zbywania takiej żywności.

Rolniczy handel detaliczny – rejestracja podmiotu

rozporządzenie M R i RW z dnia 16 grudnia 2016 r. w prawie rejestru zakładów produkujących produkty pochodzenia zwierzęcego lub wprowadzających na rynek te produkty oraz wykazu takich zakładów (Dz.U . Poz.2192)

- w przypadku zamiaru prowadzenia produkcji i sprzedaży: produktów pochodzenia zwierzęcego lub żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego (żywności złożonej) w celu dokonania
- **rejestracji rolniczego handlu detalicznego**
- należy złożyć – do właściwego **Powiatowego Lekarza Weterynarii** – wniosek o wpis zakładu do rejestru zakładów w formie pisemnej, w terminie co najmniej 30 dni przed dniem rozpoczęcia planowanej działalności

lub

- żywności pochodzenia niezwierzęcego – do właściwego Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego– wniosek o wpis zakładu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów **Państwowej Inspekcji Sanitarnej**;

podmioty zamierzające prowadzić działalność w zakresie Rolniczego Handlu Detalicznego produktami pochodzenia zwierzęcego lub żywnością złożoną nie są zobowiązane do sporządzania **projektu technologicznego**.

WNIOSEK

O WPIS ZAKŁADU PROWADZĄCEGO ROLNICZY HANDEL DETALICZNY PRODUKTAMI POCHODZENIA ZWIERZECEGO I ŻYWNOŚCIĄ ZŁOŻONĄ DO REJESTRU ZAKŁADÓW PROWADZONEGO PRZEZ POWIATOWEGO LEKARZA WETERYNARII

.....
(miejsowość, data)

Pan/Pani

.....
(imię, nazwisko)

Powiatowy Lekarz Weterynarii

W.....
(miejsowość)

Na podstawie art. 21 ust.1 ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego (Dz. U. 2014 poz. 1577 z późn.zm.) :

.....
(imię, nazwisko/nazwa wnioskodawcy)

.....
(adres/siedziba wnioskodawcy)

.....
(numer identyfikacyjny w ewidencji gospodarstw rolnych)¹⁾

Wnosi o wpis do rejestru zakładów

Lokalizacja zakładu, w którym ma być prowadzona produkcja:

.....
(adres)

Rodzaj i zakres działalności, która ma być prowadzona²⁾:

- Prowadzenie rolniczego handlu detalicznego
- Prowadzenie pośrednictwa w zbywaniu żywności wyprodukowanej przez inny podmiot prowadzący RHD podczas wystaw, festynów, targów lub kiermaszów

Rodzaj żywności będącej przedmiotem produkcji lub obrotu²⁾:

☐	Mleko surowe albo mleko surowe i siara	☐	Świeże mięso wołowe, wieprzowe, baranie, kozie, końskie, lub produkowane z tego mięsa surowe wyroby mięsne lub mięso mielone
☐	Surowa śmietana	☐	Świeże mięso drobiowe lub zajęczaków, lub produkowane z tego mięsa surowe wyroby mięsne lub mięso mielone
☐	Jaja od drobiu	☐	Świeże mięso zwierząt dzikich utrzymywanych w warunkach fermowych lub produkowane z tego mięsa surowe wyroby mięsne lub mięso mielone
☐	Jaja od ptaków bezgrzebieniowych	☐	Produkty mięsne
☐	Produkty pszczele nieprzetworzone, w tym miód, pyłek pszczeli, pierzga, mleczko pszczele	☐	Wstępnie przetworzone lub przetworzone produkty rybołówstwa
☐	Produkty rybołówstwa żywe lub uśmiercone i niepoddane czynnościom naruszającym ich pierwotną budowę anatomiczną lub poddane czynnościom wykrwawiania, odglawiania, usuwania płetw lub patroszenia	☐	Produkty mleczne lub produkty na bazie siary łącznie
☐	Żywe ślimaki lądowe z gatunków <i>Helixpomatia</i> , <i>Cornuaspersumaspersum</i> , <i>Cornuaspersummaxima</i> , <i>Helixlucorum</i> oraz z rodziny <i>Achatinidae</i>	☐	Produkty jajeczne
☐	Żywność, w tym gotowe posiłki (potrawy), zawierająca jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego	☐	Gotowe posiłki (potrawy) z produktów pochodzenia zwierzęcego

Rolniczy handel detaliczny – Podatki dla rolników

Kryteria zwolnienia od podatku dochodowego:

- zwolnieniu podlegają przychody ze sprzedaży przetworzonych w sposób inny niż przemysłowy produktów roślinnych i zwierzęcych do kwoty

20 000 zł rocznie,

- w ilościach nieprzekraczających maksymalnych limitów określonych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie maksymalnej ilości żywności zbywanej w ramach rolniczego handlu detalicznego oraz zakresu i sposobu jej dokumentowania (Dz. U. poz. 2159);
- przerabianie produktów roślinnych i zwierzęcych i ich sprzedaż nie może się odbywać przy zatrudnieniu osób na podstawie umów o pracę, umów zlecenia, umów o dzieło oraz innych umów o podobnym charakterze (Wyjątki - ubój zwierząt rzeźnych i obróbka poubojowa tych zwierząt, w tym również rozbiór, podział i klasyfikacja mięsa, przemiał zbóż, wytlóczenie oleju lub soku oraz sprzedaż podczas wystaw, festynów, targów);

Rolniczy handel detaliczny – Przepisy podatkowe

Kryteria zwolnienia od podatku dochodowego cd:

- sprzedaż może następować wyłącznie w miejscach:
 - w których produkty zostały wytworzone (np. w gospodarstwie) lub
 - przeznaczonych do prowadzenia handlu (np. targowisko);
- ilość produktów roślinnych lub zwierzęcych pochodzących z własnej uprawy, hodowli lub chowu, użytych do produkcji danego produktu stanowi co najmniej 50% tego produktu, z wyłączeniem wody;
- za produkt roślinny pochodzący z własnej uprawy uważa się również mąkę, kaszę, płatki, otręby, oleje i soki wytworzone z surowców pochodzących z własnej uprawy;

Rolniczy handel detaliczny – Przepisy podatkowe

Kryteria zwolnienia od podatku dochodowego cd:

- prowadzona jest ewidencja sprzedaży żywności odrębnie za każdy rok podatkowy, która zawiera co najmniej: numer kolejnego wpisu, datę uzyskania przychodu, kwotę przychodu, przychód narastająco od początku roku oraz rodzaj i ilość przetworzonych produktów. Dzielne przychody muszą być ewidencjonowane w dniu sprzedaży;
- uzyskany w roku podatkowym przychód powyżej limitu przewidzianego dla rolniczego handlu detalicznego, podatnik może opodatkować ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych;
- zwolnienie przewidziane dla rolniczego handlu detalicznego ma charakter pomocy de minimis. (rodzaj pomocy publicznej, która nie podlega notyfikacji)

Rolniczy handel detaliczny -

Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej

Ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1829, z późn. zm.):

Art. 3. Przepisów ustawy nie stosuje się do:

(...)

4) działalności rolników w zakresie sprzedaży, o której mowa w art. 20 ust. 1c ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.).

Rolniczy handel detaliczny – Maksymalne ilości

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie maksymalnej ilości żywności zbywanej w ramach rolniczego handlu detalicznego oraz zakresu i sposobu jej dokumentowania:

- wskazuje maksymalne roczne limity dla żywności zbywanej w ramach rolniczego handlu detalicznego. W przypadku surowców pochodzenia roślinnego limity ustalono w przeliczeniu na 1ha uprawy prowadzonej przez podmiot prowadzący rolniczy handel detaliczny;

- ustala zakres i sposób prowadzenia i przechowywania dokumentacji umożliwiającej określenie ilości żywności zbywanej rocznie przez:
 - podmiot prowadzący rolniczy handel detaliczny;
 - pośrednika prowadzącego rolniczy handel detaliczny zbywającego żywność wyprodukowaną przez inny podmiot prowadzący taki handel podczas wystawy, festynu, targu lub kiermaszu.

Rolniczy handel detaliczny – Maksymalne ilości

Zasady prowadzenia i przechowywania dokumentacji

Podmiot:

- prowadzi dokumentację odrębnie za każdy rok kalendarzowy, która zawiera:
 - numer kolejnego wpisu,
 - datę zbycia żywności,
 - ilość i rodzaj zbytej żywności;
- zamieszcza ww. informacje w prowadzonej dokumentacji niezwłocznie po każdorazowym zbyciu żywności;
- przechowuje prowadzoną dokumentację przez dwa lata od końca roku kalendarzowego, za który została sporządzona.

RHD – Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 grudnia 2016 r.

W sprawie maksymalnej ilości żywności zbywanej w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego oraz zakresu i sposobu dokumentowania (Dz.U 2016 r. poz. 2159

załącznik nr. 2

Mleko surowe albo mleko surowe i siara 52 000 l

Surowa śmietana 10 400 l

Jaja od drobiu 148 200 sztuk

Jaja od ptaków bezgrzebieniowych 800 sztuk

Produkty pszczele nieprzetworzone

Do 5 rodzin 150 kilogramów

Do 80 rodzin pszczelich 2400 kg

Produkty rybołówstwa żywe lub uśmiercone i niepoddane czynnościom naruszającym budowę anatomiczną lub poddane czynnościom wykrwawiania, odgławiania, usuwania płetw 1800 kg

Żywe ślimaki 1000 kg

Świeże mięso wołowe wieprzowe baranie, kozie, końskie lub produkowane z tego mięsa wyroby mięsne lub mięso mielone 2300 kg

Świeże mięso drobiowe lub zajęczaków lub produkowane z tego mięsa wyroby mięsne lub mięso mielone 2100 kg

Świeże mięso zwierząt dzikich utrzymywanych w warunkach fermowych lub produkowane z tego mięsa wyroby mięsne lub mięso mielone 1100 kg

Produkty mięsne 1400 kg

Wstępnie przetworzone lub przetworzone produkty rybołówstwa 1400 kg

Produkty mleczne 2600 kg

Produkty jajeczne 1300 kg

Gotowe posiłki 1400 kg

Inkubatory w RHD

Przez inkubator przetwórstwa lokalnego rozumie się przedsiębiorstwo spożywcze w rozumieniu art. 3 pkt rozporządzenia (WE) nr.178 /2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz.Urz.WE L31 z 01.02.2002r.) w których jest wykonywana działalność w zakresie produkcji , przetwarzania lub dystrybucji żywności pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego lub wprowadzania tej żywności na rynek , przy czym podstawą działalności tego inkubatora jest **przetwarzanie**

- Należy zaznaczyć , że podstawową cechą funkcjonowania inkubatora przetwórstwa lokalnego jest założenie, iż z jego infrastruktury korzystają podmioty odrębne
- Właściciel inkubatora musi tak dostosować zakład by mógł być w sposób legalny udostępniany lokalnym producentom chcącym przetwarzać posiadane produkty rolne

PRODUKCJA PIERWOTNA

Definicja produkcji podstawowej w art. 3 ust. 17 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 jest następująca:

„Produkcja podstawowa” oznacza produkcję, uprawę lub hodowlę produktów podstawowych, w tym zbiory, dojenie i hodowlę zwierząt gospodarskich przed ubojem. Oznacza także łowiectwo i rybołówstwo oraz zbieranie runa leśnego.”

(Nie obowiązują limity dotyczące produkcji)

Jest terminem określającym działalność na poziomie gospodarstwa lub na podobnym poziomie i obejmuje m.in.:

- Produkcję, uprawę i hodowlę produktów roślinnych.
- Utrzymywanie i hodowlę zwierząt służących do produkcji żywności w gospodarstwie, jak również transport zwierząt, do rzeźni albo pomiędzy gospodarstwami.
- Dojenie i składowanie mleka w gospodarstwie.
- Produkcję i zbieranie jaj w pomieszczeniach producenta.
- Poławianie ryb, postępowanie z produktami rybołówstwa (bez przetwarzania tych produktów).
- Polowanie, zabijanie i patroszenie na miejscu dzikich zwierząt łownych oraz transport zwierząt łownych do zakładu.

Produkcja Pierwotna

Określa Załącznik I do rozporządzenia nr 852/2004 i obejmuje:

- utrzymanie obiektów dla zwierząt w tym obiektów i narzędzi używanych do składowania i przetwarzania pasz, w czystości oraz dezynfekowanie ich we właściwy sposób;
- utrzymanie czystości oraz dezynfekowanie we właściwy sposób środków transportu;
- woda wykorzystywana w gospodarstwie musi być należytej jakości odpowiadającej wymaganiom, jakie musi spełniać woda pitna;
- w zakresie w jakim to możliwe zapewnienie czystości zwierząt przeznaczonych do uboju oraz zwierząt produkcyjnych;

Produkcja Pierwotna

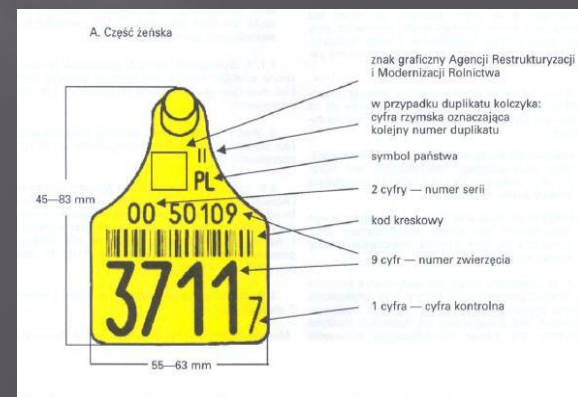
PRODUKCJA PIERWOTNA a identyfikowalność

Obowiązkiem, którego nie ominięto w produkcji pierwotnej (ustanowionym przez przepisy rozporządzenia (WE) Nr 178/2002, jest obowiązek **zapewnienia identyfikowalności**.

Zgodnie z przepisami ww. rozporządzenia należy zapewnić możliwość monitorowania: żywności, żywych zwierząt oraz pasz. Rozporządzenie nie wskazuje obligatoryjnych elementów takich systemów czy procedur. Jednak zgodnie z tym systemem podmiot działający na rynku powinien być w stanie **zidentyfikować każdą osobę**, od której zakupił żywność, zwierzę, paszę lub surowiec.

Produkcja Pierwotna identyfikacja i rejestracja

- Przykładowo na gruncie prawa weterynaryjnego przyjęte zostały przepisy wprowadzające dokumentację, która powinna towarzyszyć zwierzętom - świadcstwa weterynaryjne.
- W przypadku zagrożenia zdrowia ludzi przez żywność, najważniejszym działaniem mającym na celu ochronę konsumenta jest identyfikacja przedmiotowych partii produktu i wycofanie ich z rynku. Dlatego również, rolnicy utrzymujący zwierzęta mają obowiązek monitorowania zwierząt gospodarskich. Wypełniają go poprzez przestrzeganie przepisów w zakresie identyfikacji i rejestracji zwierząt.

Produkcja pierwotna

Rozporządzenia dotyczące tych zagadnień regulują kwestie produkcji i wprowadzania na rynek krajowy nieprzetworzonych i przetworzonych produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych dla konsumentów końcowych i sprzedawanych np. na targowiskach, w gospodarstwach rolnych lub rybackich, ze środków transportu, do zakładów prowadzących **handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta końcowego.**

Sprzedaż Bezpośrednia

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
z dnia 30 września 2015 r. (Dz.U z 2015 r. poz. 1703)

W sprawie wymagań weterynaryjnych przy
produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego
przeznaczonych do **sprzedaży bezpośredniej**

Do sprzedaży Bezpośredniej dopuszcza się wyłącznie produkty wyprodukowane z własnych surowców przez podmiot prowadzący działalność w zakresie produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do sprzedaży bezpośredniej

Art. 3 :Do sprzedaży bezpośredniej dopuszcza się:

- 1. Tusze lub podroby pozyskane z drobiu poddanego ubojowi w gospodarstwie rolnym podmiotu – roczna produkcja do 2 500 sztuk Indyków i 10 000 innego drobiu**
- 2 . Tusze lub podroby pozyskane z zajęczaków poddanych ubojowi w gospodarstwie rolnym podmiotu –roczna produkcja do 5 000 sztuk**
- 3. Tusze lub podroby pozyskane przez koło łowieckie PZŁ – gruba i drobna zwierzyna łowna**
- 4. Produkty rybołówstwa**
- 5. Żywe ślimaki lądowe**
- 6. Mleko surowe , siarę i surową śmietanę**
- 7. Jaja pozyskane od drobiu lub ptaków bezgrzebieniowych**
- 8. Produkty pszczele**

Sprzedaż bezpośrednia może być prowadzona na obszarze danego województwa, na obszarze którego jest prowadzona produkcja lub na obszarze sąsiadujących z nim województw. (wyjątek : festyny, targi, kiermasze .)

(na terenie gospodarstwa , na targowisku , z obiektów ruchomych , z urządzeń dystrybucyjnych)

Jeżeli podmiot zamierza sprzedawać wyprodukowane przez siebie surowce lub produkty na obszarze innego powiatu, jest zobowiązany poinformować o tym fakcie właściwego ze względu na miejsce sprzedaży

Powiatowego Lekarza Weterynarii,
w terminie **7 dni** przed dniem rozpoczęcia
tej sprzedaży.

Wielkość produkcji Sprzedaży Bezpośredniej wynosi w przypadku (przykłady) :

- tuszek indyków lub gęsi - 50 sztuk tygodniowo,
- tuszek innych gatunków drobiu - 200 sztuk tygodniowo,
- tuszek zajęczaków - 100 sztuk tygodniowo,
- mleka surowego - 1000 litrów tygodniowo,
- surowej śmietany - 200 litrów tygodniowo,
- jaj konsumpcyjnych - 2450 sztuk tygodniowo.
- lub za zgodą PLW- limity roczne np.:
- 52 000 litrów mleko surowe lub mleko surowe i siara
- 127 400 – sztuk jajek jaja od drobiu

W przypadku pozostałych produktów tj. produktów pszczelich, produktów rybołówstwa, ślimaków lądowych oraz tusz lub tuszek zwierząt łownych, maksymalne wielkości produkcji nie zostały określone, niemniej jednak produkty te, powinny być sprzedawane jako produkty świeże **konsumentowi końcowemu.**

Rozporządzenie o Sprzedaży Bezpośredniej określa wymagania weterynaryjne dotyczące między innymi:

- pomieszczeń produkcyjnych (dotyczące konstrukcji, użytych materiałów, wyposażenia, miejsca na zmianę odzieży),
- pomieszczeń sprzedaży (umywalka, toaleta, miejsce na sprzęt i środki chemiczne)
- mycia i dezynfekcji instalacji,
- urządzeń i sprzętu,
- higieny osób mających kontakt z tymi produktami, ich zdrowia
- wymagania dotyczące stosowanych opakowań, temperatury i sposobu przechowywania produktów a także sposobu usuwania odpadów.
- oświetlenia , wody pitnej , itd...

Surowce i produkty powinny być pakowane w obecności konsumenta końcowego, z wyjątkiem tuszek drobiowych i tuszek zajęczaków oraz produktów pszczelich, jeżeli zostały opakowane w opakowania jednostkowe w miejscu produkcji.

Jeżeli producent prowadzi sprzedaż bezpośrednią poza terenem gospodarstwa rolnego lub miejscem przyległym do miejsca produkcji **jest zobowiązany umieścić na opakowaniach zbiorczych lub transportowych informację zawierającą: jego imię i nazwisko (albo nazwę) oraz adres miejsca prowadzenia działalności.**

Informacja ta powinna być umieszczona dodatkowo w miejscu sprzedaży w sposób **czytelny i widoczny.**

Działalność Marginalna Lokalna i Ograniczona

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

z dnia 21 marca 2016 r. Poz. 451

w sprawie szczegółowych warunków uznania działalności
marginalnej, lokalnej i ograniczonej

Działalność, można uznać za MLO jeśli zakład prowadzi sprzedaż określonych produktów pochodzenia zwierzęcego konsumentowi końcowemu oraz dostawy tych produktów do innych zakładów prowadzących handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta końcowego (np. sklepów detalicznych, restauracji czy stołówek).

MLO

W ramach tego rodzaju działalności można prowadzić:

- rozbiór świeżego mięsa wołowego, wieprzowego, baraniego, koziego, końskiego, drobiowego lub zającego lub
- rozbiór świeżego mięsa zwierząt łownych lub
- świeżego mięsa zwierząt dzikich utrzymywanych w warunkach fermowych,
- produkcję mięsa mielonego, surowych wyrobów mięsnych lub,
- produkcję produktów mięsnych, w tym gotowych posiłków lub,
- produkcję obrobionych lub przetworzonych produktów rybołówstwa, oraz
- produkcję produktów mlecznych lub na bazie siary ,
- produkcję produktów jajecznych
- produkcję gotowych posiłków (potraw)

Dostawy produktów nie przekraczają wagowo:

1 tony tygodniowo – w przypadku świeżego mięsa wołowego, wieprzowego, baraniego, koziego, końskiego lub produkowanych z tego mięsa surowych wyrobów mięsnych lub mięsa mielonego.

0,5 tony tygodniowo – w przypadku świeżego mięsa drobiowego lub zajęczaków lub produkowanych z tego mięsa surowych wyrobów mięsnych lub mięsa mielonego .

1,5 tony tygodniowo – w przypadku produktów mięsnych

0,5 tony miesięcznie - w przypadku świeżego mięsa zwierząt dzikich utrzymywanych w warunkach fermowych lub produkowanych z tego mięsa surowych wyrobów mięsnych lub mięsa mielonego

0,5 tony miesięcznie - w przypadku świeżego mięsa zwierząt łownych, odstrzelonych zgodnie z przepisami prawa łowieckiego lub produkowanych z tego mięsa surowych wyrobów mięsnych lub mięsa mielonego,

0,5 tony tygodniowo - w przypadku produktów rybołówstwa

0,5 tony tygodniowo w przypadku produktów mlecznych ,

0,15 – w przypadku produktów jajecznych ,

,5 tony tygodniowo w przypadku gotowych posiłków

- Działalność marginalna, lokalna i ograniczona, może być prowadzona na obszarze jednego województwa lub na obszarze sąsiadujących z tym województwem powiatów położonych na obszarach innych województw.
- W ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej zniesiony został limit w odniesieniu do produktów produkowanych i sprzedawanych konsumentom końcowym na miejscu.

Jako limit wprowadzono ograniczenia jedynie w odniesieniu do dostaw do innych zakładów detalicznych (w tym należących do tego samego podmiotu), zaopatrujących konsumentów końcowych.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2005r. *o produktach pochodzenia zwierzęcego do działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej stosuje się przepisy rozporządzenia (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004r. – w sprawie higieny środków spożywczych.*

Rolniczy Handel Detaliczny

Zagrożenia przy nieprzestrzeganiu przepisów prawa

Rolniczy Handel Detaliczny na targowisku Bezpieczeństwo Produktu

Choroby odzwierzęce – Monitorowanie chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych – przykłady Włośnica

Monitorowanie chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych – przykłady Wągrzyca

Monitorowanie chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych – przykłady Tasiemczyce

Monitorowanie chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych – przykłady Salmonelloza

Dziękuję za uwagę !

